

La Escena Catalana

SETMANARI CATALÀ DE LITERATURA

Dedicat á fomentar el Teatre de la terra

Sortirà cada dissapte

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Un trimestre	2'00 Ptas.
Un any	7'50 »
Número solt: 15 Céntims.	

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer Petritxol, núm. 2.

IMPREMPTA DE SALVADOR BONAVIA

GENT DE CASA

Sumari:

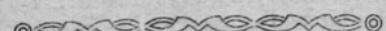
— Teló enlayret! per la Redacció.
— Humorí recort, per A. de Rius Vidal. — Obituaris, per Mayet.
— Estrenos de la Setmana. — Llibres rebuts, per A. — De nos-
tres corresponsals. — Societats recreatives. — Teatres. — Novas.
— Recull humoristich (Las mans.) per J. M. Codolosa.

Anuncis de obras dramáticas.

8 Planas de text.

16 Planas de folletí

15 cénts.

ISCLE SOLER en «LO CONTRAMESTRE»

NOSTRE FOLLETÍ

En el present número comença la publicació del celebrat drama del inmortal Frederich Soler

PITARRA.

LO
CONTRAMESTRE

Joya del Teatre Català

i Teló enlayre!

Som qui som y anèm al nostre si. Den-sá que tenim us de rahó, tòts els nos-tres esplays, tota la nostra fal-lera ha sigut el Teatre.

Quan eram petits, com no recordar-nos de aquell afany ab que jugabam ab el teatret de fusta, qual teló era de llustrina y de cartró las decoracions y figuretas? Com olvidar-nos també del teatret improvisat després en un recó de las golfas, ab un liensol per teló de boca y ab decoracions ahont el mangre s'hi vessava á doll y que ja no eran figuretas de cartró, sino nosaltres mateixos els que sortiam á representar per esbarjo de las nostres familiars?

Mes tard, dedicats als estudis, á una indus-tria, á una ocupació que obrís pas al nostre peryindrer, confosos en la turbamulta de las ciutats, la mateixa deria ens ha anat em-peñent cap á iguals indrets; nostres horas de expansió las hem passat al teatre, y allavors, lo que avans era passatempis infantivol, avuya ho hem vist convertit en verdadera fruició per l' art.

Com negar que havia de ser, donchs, el Teatre per qui ens entussiasmessim fins al punt de regoneixer la necessitat de fer una publicació genuinament teatral?

Y sent catalans de cor y catalana la terra que trepitjém, com no havia de ser nostre Teatre, aquell á qui dediquessim totes las forsas, si á n' ell veyém retratada l' ànima del nostre poble, tal com sent, tal com pensa, tal com se mou en mitj de sas adversitats y de sas glòries; si á n' ell veyém las gestas dels temps passats, la pintura de nostres classes socials, els vicis y defectes de casa per esmena de propis y venidiers y la noblesa de caràcter de nostres avis per estimol de las generacions?

Teatre català venim, donchs, á fer. Teatre català tal com ha sigut y es en la actualitat.

No 'ns proposém fomentar tendencias; nosaltres creyém que totes las obras poden ser mereixedoras d' elogi sigui qui sigui l' ideal que defensin. Lo bò sempre es bò; lo bò sempre sura. Aquest es el nostre lema.

Avants de acabar, ens plau donar las gràcias a totes aquellas personas que 'ns han fet costat al tenir esment de nostra aparició.

A la prempsa en general enviém nostre més coral. Déu vos quart, per la simpatia que 'ns mereixen.

Y á tu, lector, ab el cor obert de bat á bat entreguém el fruyt de nostres esforços per-que 'ns encoratjis; y finalment sols ens cal pronunciar, á tall de director de escena, la frase severa, joyosa y resignada:

—**Teló enlayre!**

LA REDACCIÓ.

Humil recort.

La fundació del Teatre Català era una cosa necessaria. El grau de cultura á que havia arribat Catalunya á mitjans del sige passat, ho requeria ab ansia viva, com l' auclell del niu demana l' aliment tot-batent alas.

Els poetas lítrics havian anat al devant del Renaixement literari; la institució dels Jocs Florals feya alguns anys que anava prenent vol; teniam diccionari de la llengua; mes, de Teatre Català no se'n resaba més que algunes pessas y saynetes com els d'en Robreño, Renart, Dimas, y algun altre, que 's representaban com á fi de festa, semblant talment una llicència que 's permetessin les empreses, al arrivar l' hora de fer riure al públich, de representar una obreta sensilla escrita ab llengua catalana. Mes, sent aquesta precisament la mateixa llengua en que cada un dels espectadors se comunicaba ab sa esposa, ab sos fills, ab sos amichs y tenian lloch entre ells las afecions més intimas y conmovedoras de la vida, sent la llengua de la llar, la seva propia, aquella en que pronunciaban els primers mots quan eran petits y donavan l' últim adeu als sers més estimats al arrivar l' hora de la mort, ¿qué millor que usar de la mateixa per representar també las obras d' empenta destinadas á conmouer el interessat ab la pintura artística de las passions humanas, quan la reproducció de aquelles escenes de la vida propia havia de ser més real y acabada?

Algunes probaturas més ó menys ensopegades van deixar entreveure l' buyt; mes, per portar á terme la gran empresa de la fundació del Teatre Català, era precís el gèni y la fecunditat d' en Serafí Pitarrà.

D' ensa del estreno de *Las Joyas de la Roser*, l' entusiasme del públich pels seus dramas pujá fins al deliri; las representacions se contaban per plens, en las tertulias y círcols no 's parlaba d' altra cosa, y cada nou estreno d' en Pitarrà s' esperava com un verdader aconteixement. La pedra ja estava llençada; el Teatre Català estava fundat; y més que això encara, s' havia popularitat rapidament.

No 's tracta pas de regatejar la gloria d' altres autors com en Roure, Vidal, Arnau, Campmany y tots els que seguiren las petjades del fundador, ja que tots contribuïren ab ardiment y voluntat á aixecar l' edifici; mes qui donà la primera empenta y seguí ab entusiasme la seva obra anys y anys, bambolejant al aire la esplendorosa bandera de nostre Teatre, fou en Pitarrà ab son repertori immens de obras de tots els gèneros, quina més plena de bellesas é inspiració.

Es en vā que la crítica s' hagi ensanyat en tot temps contra l' insigne dramaturg, trovantli defectes que son

fills de la época, y volguntli teixir una corona d' espines, quan es de verdejant lloer la que té de portar en son front.

L' obra d'en Pitarra no pot morir may, sino qu' ho diga 'l poble.

Dediquémli, donchs, un recort al gran poeta, al portentós ingeni, al fill de las musas, al fundador del Teatre Catalá, al qu' es honra y gloria de Catalunya y Espanya entera y mentres se prepara 'l monument que li dedicarán dins de poch tots els catalans, alsemnhi un altre en nostre cor de costat per costat al que tenim alsat á la historia de la nostra estimada patria.

A. DE RIUS VIDAL.

Obituaris

Ab motiu d' un naixement.

Benyinguda "La Escena Catalana"!
El petó de la llum reb en bonhora,
si ets porta-veu del Art à Catalunya.

Jo 't desitjo, ab salut, llarga existencia;
y, al celebrar joyós ton natalici,
dedico un bon recort á la memoria
d' aquell autor fecond y plé d' ingeni
que 's nomena Pitarra, ánima y vida
d' aixó que representas: l' art dramàtic,
espífil de las costums de casa nostra.

Pero, deixa també qu' entre 'ls incensos
y 'ls llovers escampats entorn la glòria
festejada per tots, vinga a parlarte
d' un deute en peu: la bona recordansa
d' un altre geni, honor de nostra escena,
que encara que a horas d' ara, per dessidia,
no es consagrat en marbres per las piassas,
deu al menys perdurar en nostra pena
no deixant que per may se 'l pretereixi
al tenebrós oblit: el gran **FONTOVA!**

MAYET.

PRINCIPAL.

Nit de Reis. — *La Dama d' Aragó.* — *Festa complerta'*
Son las tres obras primeras de la temporada. En *Nit de Reis*, d' Apeles Mestres ab música d' en Morera, vam trobar una obra en que vam riure de debò. Es una comedia excelent, digna de sos autors; una caricatura que compleix molt bé son proposit.

La Dama d' Aragó, de J. Morató y el mestre Esquerrá, pertany á un genre ben distint de l' anterior, y mirant donchs, l' obra pel cantó seriós es ben arrodonida y escrita ab coneixement de causa.

Festa complerta, es un quadro de costums, original de Felip Palma, ab la colaboració musical de Narcisa

Freixas. Va ser escoltada ab gust, perque las escenes es-tán desarrolladas ab conciencia, pero hi manca l' acció teatral, que poch ó molta es necessaria en tota obra que 's presenti en el reduït march d' un escenari.

Esperém quelcóm mes dels autors.

El quadro de companyia no deixa que desitjar. Son reconeguts els mérits d' en Sanpere, d' en Puiggari, d' en Puiggener, d' en Tort, d' en Morató, Garcia, etc.

ROMEA

Va inaugurar la temporada ab l' estrena d' un quadro de malas costums, (axis l' anomena son autor,) que ab el titol de *Saló de conferencias* ha escrit el fecond Aulés de nostre Teatre Catalá.

L' assumpt es interessant y els personatges se mouen ab naturalitat; afegint que conté un grapat de xistos y que en la obra hi prenen part els insignes Capdevila, Soler, Goula, y Fuentes, ja està dit l' èxit.

Cor d' angel. — Comèdia en dos actes, en prosa, original de R. Suriñach Baell.

Si tracta d' un quadro de costums molt interessant, plé de sentiments y en el que hi dominan situacions verdaderament commovedoras.

L' actor Capdevila, ha interpretat ab molt acert la idea del autor y ha sabut empaparho als demés actors que el secundan en la execució. De modo que *Cor d' angel* es un triomf pels artistas y pel autor.

Arrels mortas. — Drama en tres actes y en prosa, original de J. Puig y Ferrater, estrenat dimars passat devant d' un gros públic escullidíssim.

Si en Puig y Ferrater no s' hagués revelat autor en *La Dama alegra*, bastaria *Arrels mortas* pera declarar-se dramaturg de gran forsa, un ibsenia fidel y propagador dels ideals del gran mestre noruech.

Aquesta vegada son autor ha cuidat mes l' acció dràmatica y aixó, junt ab l' intensitat del assumpt, ha creat un drama punyent, un drama perfecte, que fa sentir, que fa pensar, que l' acció final potser no convéns al espectador, d' un á un, pero 'ls vens en conjunt.

No detallém el drama, per el poch espay de que disposém, ja que en aquest número al dar relació de tots els estrenos de aquets días, no hi ha manera d' esplicularlo.

La execució fon esmerada; mereix aplausos la direcció escénica; la Jarque y la Baró gran, tingueren moments de verdaderas artistas. Molt be en sos papers la Parreño, la Clemente y en Piera, en Barbosa y en Soler.

Felicitém als actors, al autor y á l' empresa.

Llibres rebuts

LLIÇONS D' ORTOGRAFIA CATALANA
per en Joseph Alcoverro y Carós. Preu: quatre rals.

Un llibre útil per las escoles y pels que desitjen escriurer en català.

Baix aquest punt de vista ja es important l' obra que ha escrit l' ilustrat Director de la Academia Verdaguer de S. Andreu de Palomar, ja que ab la anarquia ortogràfica reynant, qui vol escriurel resta esmaperdit y acaba per deixarlo còrrer.

Moltas personas coneixem que si adquirissin l' obra

del Sr. Alcoverro no 's trobarian ab el ridicol d' haver d' escriurer ab altras llenguas per no sabersen sortir ab la seva propia. Baix el punt de vista científich, demostra l'Sr. Alcoverro haver fet un fondo estudi de la fonética y de la ortografía de la nostra llengua, sent de molta estima las indicacions que 's troben en el curs de les seves Lliçons.

A.

De nostres Correspondents.

SALLENT. — El dia 30 en el Teatre Nuevo tingué lloch una funció extraordinaria per la companyia del Sr. Benedicto ab la cooperació de la actriu Sra. Lostaló, representantse à la tarda *La monja enterrada en vida* y *A cal caillista* y a la nit *Margarita de Borgoña*.

Sta. MARIA DE OLO. — El quart diumenge de Agost tingué lloch la Festa Major, representantse ab acert en el Centre catòlic, la comèdia en dos actes *Un cas com un cabàs* y la joguina *Lo 33, 333*.

MONCADA. — En el Teatre Colón se representà l' 18 de Agost per l' element jove y vell de la colonia *Lo castell dels tres dragons*, surtintne molt agradosos. Aixis mateix el nen Joan Monereo va lluirse en la execució del monòlech del Sr. Rius Vidal, *Lo mal estudiant*.

Sant FELIU DE CODINAS. — En l' Ateneo Feliná y en Vellades íntimas s' han representat las comedies *L' anuncí*, *Sistema munyon*, *L' alegria que passa*, *A ca la modista*, *Retrats*, *Cuento inmoral* y *Lo niu dels auells*, ab molt aplauso.

RIPOLÉ. — En la Acadèmia catòlica s' han representat durant la temporada d' istin en lo nou local el drama *Lo Rector de Granollers*, *Lo forjador d' acer* y *Del crim al sacrifici*.

GRANOLLERS. — El dia 3 de Setembre tingué lloch ab motiu de la festa major una representació en el Centre catòlic de la comèdia *Don Gonzalo ó l' orgull del gech*. Y el dia quatre, *Un orga de gat* y *El quarto dels més endressos*.

ARTÉS. — Per la festa major, que va ser el 3 de passat se representaren en el Cassino las sarsuetas *La marmota* y *Marina* per l' tiple Sra. Puerto y el tenor Sr. Sacasas, ajudats per elements de la població entre 'ls que despuntaren els Srs. Farràs, Malé y Picamill y un nutrit chor de joves y noyas que dirigi ab molt èxit el Sr. Alsina

El dia avants l' Orfeó artesenc va donar al envelat un concert molt notable.

El 8 tornà á cantarse *Marina* en el Cassino pel tenor Carreras y l' tiple Sta. Ramis, recitantse avants el monòlech *L' última calaverada*.

En el Orfeó artesenc representaren las pessas *Una cova de llandres* y *Carabassas*.

PRATS DE LLUSANÉS. — El dia 8 tingué lloch en el teatre del Orfeó del Llusanés una funció extraordinaria ab motiu de la visita que va fer la secció dramàtica de la Juventud catòlica de S. Lluís G. de Gracia, representantse ab molt èxit *Lo Contramestre* y *Cura de moro* pels joves de dita secció Srs. Cirera (J) Caminal, Pons, Mollà, Cirera (P), Castells, Sagalà, Camgros, Gili, Molas y Cirera (Joan.)

En un dels entreactes l' Orfeó donà un concert que entusiasmà a la concurrencia.

BLANES. — En el local de la *Casa del Pob'e*, s' ha representat ultimament el sainet d' Asmarats *Sistema Munyon*, la comèdia de Manubens *R tratos*, y l' humorada de Milla y Bonavia *Ser-no.. las vinticuatre*.

Bona execució.

El dia 16 del present, va representar-se en el Teatre del Orfeó de Blanes, *A la Prevenció y De rebot*, per els Srs. Domènech, Marqués y Guitart.

CARDEDEU. — El 22 del passat tingué lloch al Cassino un concert representantse també *El quarto de las Ratas* pels noys Alexandre, Maristany, Llilé, Vilaseca, J., Tey, Coroninas, Salvia, Julia y Par.

El 24, com a despedida de la colònia, se posà *La mitja taronja* per los Srs. Vilaseca, J. M. Camps, Tey, Uya y Maristany, F. Molt bé la interpretació.

VILANOVA Y GELTRÚ. — Ens diuen que en «Grecia groga» se representa el 23 junt ab dues obres castellanes, *Un músich compromés ó el rap'e de la Consuelo*, lluhintse la tiple Sra. Enriqueta Gandia.

MATARÓ. — En l' Ateneo Obrer s' hi ha posat en escena *Don Gonzalo*, ab molt èxit.

CANET DE MAR. — En el Principal s' estrenà el quadro dramàtic *Nany* original de D. J. Avellanet.

Es una obra de tendencias modernes que fou rebut ab molts aplausos.

També represetaren *El Túnel*, drama català en tres actes, lluhintshi tots els intèpretes.

PINEDA. — Els aficionats de San Pol han posat en escena, ab molt bon acert, *L' Escorsó y Juventut d' Iglesias*.

BELLPUIG. — El dia de la Mare de Déu de Setembre vā inaugurar-se la Societat «La Unió» ab un programa del que 'n formaban part las pessas: *Lo primer dia* y *Lo llit del Capità*; interpretadas pels Srs. Amat, Bardàs, Bosch, Roig y Sales.

Es d' esperar qu' aqueixa Societat pendrà gran increment, perque á lo que sembla serà l' únic lloch d' esbarjo de Bellpuig durà l' hivern, y, com tot s' començarà si 'ls mateixos actors que un dia 'ns feren en el Teatre Guixà la *Maria Rosa*, *El cor del pob'e*, *La resclosa*, *Escràu del vici* y algunas altres, han inaugurat sas tascas en la nova Societat ab frioleras, creyem que mes endavant triaran millor, picarán mes ait.

Centre Autonomista Català de San Gervasi.

Durán els dies de la Festa Major, s' han representat el drama *Muralla de Ferro* (*Got Anguera*) y la pessa *Viatje de Boda* (*Marxuach*.) la nit del 8 passat.

El dia 9 à la tarda va celebrar-se un Homenatge al Dr. Robert en quina festa la "Schola Orpheonica", dirigida pel celebrat Mestre Marcet, va cantar algunes pessas del seu repertori.

El dia 10, al vespre, se donà una representació del drama *El cor del boble* (*Yglesias*) interpretat ab molt carinyo.

A la tarde del 16, la companyia infantil va representar *Tan gran y va á la font*.

Al vespre li tocà el torn á la comèdia *El joch dels disbarats*.

Juventut católica de Gracia.

El dia 26 de Agost va representarse la comèdia en tres actes *En Joan de la calma y el monólech Mestre Olaguer* pel soci Antón Sanjust.

El diumenge 23 del passat, els aficionats d' aquest Centre feren les delícies de la concurrencia ab la representació del drama en tres actes, *El calvari de la vida*, y el diálech *D' extrém á extrém*. Aplausos y satisfacció en general.

Circol de propietaris de Gracia.

Ab *El noveno mandamiento y Viatje de boda* tingué lloch una escullida funció el dia 25 del passat, baix la direcció de Gaspar Fusquet la primera y de Mir la segona, distingintshi las actrius Eulalia y Trinitat Guitart.

Foment autonomista catalá.

El dia 25 de Agost, la comèdia en tres actes *L' olla grills* va fer les delícies del públich.

Foment marítim de la Barceloneta.

El dia 16 va tenir lloch una funció á benefici dels pobres de la barriada, representantse *El cor del poble* per la Sra. Arasa y 'ls Srs. Mir, Pujolá, Gonzalez y Riera que meresqueren molts aplausos.

En la funció hi prengueren part els celebrats tenors Srs. Utor y Amiel y el no menos aplaudit barítono Sr. Puig, fills de la barriada.

Bruniselda.

Aquesta moderna societat va celebrar una funció el 24 del passat, composta de les obretas *Roncar despierto*, *El bigote rubio*, *A ca la modista*, desempenyada aquesta molt be per la Srt. Bosch y els senyors Rubio, Bayod Puertolas y Bertran.

El Trébol.

Ultimament se celebrá l'benefici de la actriu Mercés Cama, ab *Batalla de Reynas* en que va conqueristar bons aplausos tan la beneficiada com sa germana, junt ab els senyors Noms, Forcada, Ponseti, Planellas y Costa.

Per demà diumenge se prepara una escullida funció, á benefici del quadro escénich.

Nova lealtad martinense.

El passat dissapte se representaren las obras *Agencia d' informes comercials* y *L' home dels nassos*, que foren rebudas ab aplauso per la concurrencia.

Circol catòlic de Gracia.

Diumenge passat, els socis d' aquest Centre varen obsequiar á la concurrencia ab la representació del drama en tres actes *La clau de casa*, y la pessa *Embolichs Bona interpretació*.

Centre provincial de Lleyda.

El dia 24 del passat Setembre va inaugurar-se la temporada actual ab el drama d' en Guimerá *Rey y Monjo*. Ho feren bastant be.

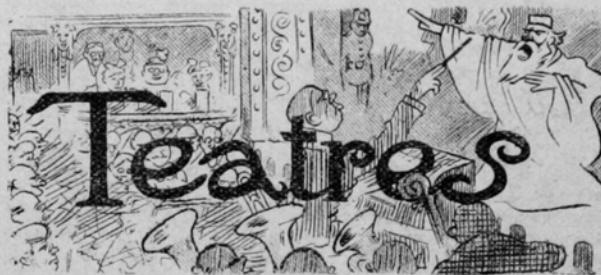
Ateneu del districte segón.

Per la Mercé vá tenir lloch un festival infantil, representantse las obras del «Teatre de Noys». *Aucellets fora del niu* y *Un llaminer castigat*, veientse en tal motiu molt concurregut l' antich local del teatre del Olimpo.

El Artesano.

El 28 del passat, en conmemoració del 50 aniversari

de la societat, se representaren *Agencia d' informes comercials* y *La tonta de capirote*, prenenthi part el chor «La Fraternitat» y el quadro dramàtic que ab tan acert dirigeix D. Pere Puig, lluhintse las Srtas. Lorán y Dernis y 'ls Srs. Puig, Solsona, Garriga y altres.

PRINCIPAL y ROMÉA

En la secció *Estrenos de la setmana* donem compte de las obras estrenadas durant aquets días.

Per ahí, en el Romea estava anunciat l' estreno de *La savia casualitat*, d' en Folch, qu' en parlarem la setmana entrant.

NOVETATS

El simpàtic Bergès y el celebrat Allens Perkins, junt ab el mestre Cassadó, dirigeixen la companyia de sarsuela castellana que actua en aquest colisseo.

Dijous devia estrenar-se *Las alas del amor*, lletra dels Srs. Boada y Castro y música del mestre Cassadó.

En parlarem en el vinent número.

ELDORADO

Ha debutat la companyia cómica dramática d' en Garcia Ortega.

Dimecres va estrenar-se la comèdia en un acte *Querer de veras*, original de Joaquím M. Nadal.

Es un entremés agradable.

CIRCO ESPAÑOL

Melodrama á tot pasto y èxits contínus. En Parreño complimentant als parroquians y fent lo mateix los primers actors Perelló, Rubio y Guilemany. En aquest teatre tambe 's recorden de casa, (encara que poquet) El dia de la Merce varem veurhi *El carro del vi*, ab una bona interpretació, l'últim diumenge *L' amor es cego*.

NOU

Cultivant el gènere chico segueix sa ruta y consegueix son propòsit la empresa. *De la noche á la mañana*, última obra estrenada y acceptada pel públich que disfruta ab aquestas produccions madrilenyas.

Per ahí estava anunciat l' estreno de *La liga de las mujeres*.

APOLÓ

Esplotant el mateix genero que 'ls dos teatros veïns, pero sens recordarse del Teatre Català. Duran lo que va de temporada han estrenat *El Barquero de Melún*, melodrama en sis actes arreglat del francés per els autors de *Los pilletes* Millá y Suñer. Va agradar, com així tambe vá disfrutar del èxit un altre melodrama de senyors Colomer y Pous, arregllo tambe del francés.

DEMÉS TEATRES

SALON ARNAU. La companyia qua dirigeix l' Arturo Buxens s' ha guanyat las simpatias del públich. De tant en tant alternan les representacions ab pessas catalanas; ultimament s' han representat *Cura de moro* y la nova comèdia dels senyors Sbaat y Sala *Bromes d' auor*, y *Mossen Saragata*.

LAS MARAVILLAS. Una companyia del gènere chico, els dies festius à la tardor s' dedica al català, havent representat els dies 23 y 24 del passat *Las orellas de don Pau* y *La Gran rifada* y el dia 30 *La Anima den Pepe Hillo*.

PABELLÓ TETUAN. Actua una companyia dirigida per D. Lluís Pachs secundat per la Sta. M. roses Bayona Sra, Catarina Torra y los senyors Joseph Ferrer, Llorenç Pachs y C. R. S. Bayod els quals se cuydan de representar ab molt carinyo obertes oatalianas, havent posat ultimament ab molt aplauso "Carmàndulas", "Un marit gelós" A cal callista" Cartetas d' amor "Els primers celos" "Cada ovella en sa parella" y La capseta dels petons.

CINEMATÓGRAFO CLAVÉ. Baix la direcció de D. Joseph Masvidal se posan en escena comedias y sarsuelas en un acte alternant ab películes cinematogràfiques. Ultimament han representat "Com à cal sogre" "Infanticidi" y Cel rogent.

POPULAR. (Casa del Pueblo) En Borrás (Jaumet) y els seus, van dar una funció en aquest teatro el passat dijous, Las obres esculpidas foren "Juan José" (Lladres)" y "La Teia gallinaire."

Com veurán nostres lectors, ab el present número coniensemà à publicar per folletí el celebrat drama en 3 actes del inmortal Soler, **Lo Contramestre**.

Y ademés, podém participar al públich que vencent moltes dificultats tenim preparadas per publicar en "La Escena Catalana" las següents aplaudidíssimas obres del mateix autor y fundador del Teatre Català:

- Los Segadors.**
- Las Eures del mas.**
- Lo Monjo negre.**
- Lo Rector de Vallfogona.**
- La banda de bastardia.**
- Café y copa.**
- Sota terra.**
- Lo ferrer de tall.**

totas elles agotades completament, havent conseguit també autorisació per imprimir el celebrat drama del mateix autor, que encara resta inèdit, titolat

LAS CLAUS DE GIRONA.

quina edició creyém que acceptaran ab molt gust à mes dels aficionats al Teatre, els cole-

cionistas de las Obras del gran mestre.

Els periòdichs estrangers anuncian que en el Teatre de Amberes aviat se representarà la nova ópera d' Eugeni d' Albert escrita sobre el drama de Angel Guimerá *Terra baixa*, titulantse en flamenc *Tiefland*.

L' Asociació Musical de Barcelona està preparant pera els días 18 y 20 d' Octubre dos grans concerts al Teatre Principal en els que hi pendrà part els celebrats artistas Pau Casals, B. Socías y el Mtre. Lamotte de Grignón.

Formant part de las festas del Congrés de la llengua catalana, tiindrà lloc el dia 15, en el Teatre Principal una funció resum de l' Escena Catalana, representantse *Cura de moro*, de Pitarrà, *La Baldirona*, de Guimerà, *Lladres*, de Iglesias, y *Nit de Reis*, d' Apeles Mestres, corresponents a las quatre èpoques y als quatre gèneros: sainet, comèdia, tragedia y drama líric.

Dijous debia estrenarse en el Circol de propietaris de Gracia un arreglo en català degut à un distinguit autor de la novela d' en Zola *Teresa Raquín*. Ens en ocuparem la pròxima setmana.

El Arte de El Teatro, revista quinzenal de Madrid, publica en son darrer número una informació molt detallada referent al Teatre Català. En son text intercala retratos de alguns de nostres principals actors y autor y si be es de agrair la importància que dona à nostre Teatre, es de doldre alguna inexactitud que està à la vista de tots els aficionats

De tots modos el número val, y es digne de ser adquirit.

En la secció de «Estrenos catalans» doném compte del estreno en el Romea del drama *Arrels mortas*, mes considerant la importància de la obra, creyém necessari assistir à una altra representació à fi de poder publicar en el número pròxim l' estudi crítich de la mateixa.

En la Juventut catòlica de Sant Andreu de Palomar se prepara per el dia 14 un escullit concert en el que hi pendrà part l' orfeó Montserrat del Centre Moral de Gracia, ademés de altres celebrats artistas.

Recull humorístich

LAS MANS

Si començó per les *mans*,
no t' estranyi, no, lector,
puig les *mans* es lo millor
que tenim los sers humans:
los monuments mes gegants,
fets de glòria y de virtut,
ditxa, pau, amor, salut,
mort, infamia, dol, torment,
lo mes bò y lo mes dolent
tot à les *mans* es degut.

Pensa 'l *cap*, los *p·us* caminan,
té forsa motriu lo *ventre*,
per la *bo a* 'l menjá hi entra,
las *orellas* tot ho afinan;
ensuina 'l *nas*, iluminan
los *ulls*, ab *bigotí* agradas,
evitas ensopagades,
si esquiat de *el iell* vás,
mes de tot aixó, què 'n fas
si las *mans* estan pàradas?

Si el *cervell* es la teoria,
las *man* la pratica son;
sense *mans* què fora, 'l mon?
¿qui 'n goig la vida tindria?
L' home ¿cóm s' arreglaria
per cumplir las naturals
necessitats corporals?
Buscant queviures per tot
se arrastraria pel llot
lo mateix que 'ls animals.

Las *mans* cavan, sembran, pican,
clavan, trençan, trinxan, pastan,
guarneixen, llenyan, encastan,
cusan, enganxan, fabrican,
pescan, pelan, embolican,
estiran, gronxan, remenan,
clouen, polsan, pintan, trenan,
alsan, escriuen, abocan,
tot ho fan y tot ho tocan
sols ab los cinch *dits* que tenen.

En sos nervis concentrada
lo símbol son de la forsa;
se poden estirà y torsa,
estrenya y tindrà *grapada*:
la pedra mes arrelada
al impuls de les *mans* cau,
monts foradan si 's hi plau
y un palau allí fan neixa,
y ab la sensillés mateixa
runas tornan lo palau.

Las *mans* son lo tot, si, si,
puig som, gràcias à les *mans*,
humanitaris, galans,
industriosos a desdà:
massa 'l seu valor vè a dí
la costum que encara hi ha,
quan un jove 's vol casa
de la novia, ja se sab,
no demana 'ls *p·us* ni 'l *cap*,
lo que demana es la *má*.

Demana la *má* que tanca
per ell un cel de ventura:
què valdría la hermòsura
de una hermosa que fos manca?

Una *ma* ben feta y blaç ca
al mes ferch deixa sumís;
fà al que es desditxat, felis;
calma tot crudel dolor,
y obra ab la clau del amor
las portas del paradis.

Per las *mans* tenim historia
y fets de glòria *tenim*,
puig ab las *mans* escribim
y ab las *mans* guanyém la glòria:
sense *mans* no hi ha victòria;
D. Jaume 'l conqueridor
lo Cid y Roger de Flor,
no *foran* lo que han sigut
si *mans* no haguessin tingut
per probar lo seu valor.

Si en sa pensa tot un mon
bullida de idees grans,
qué hagueren fet sense *mans*
Schiller, Tasso y Calderón?
Per Gervantes las *mans* son
honra y llor que may s'acava,
en Lepanto una 'n donava
contra 'l Turch, y al altre dia
lo *D. Quijote* escribia
ab la *má* que li quedava.

En las *mans* com à recort
grabada tenim la M.
fatídich, terrible lema
que vol dir miseria y mort;
per sas rattles nostra sort
endevinan las gitanes;
bondadosas ó tiranas
fan las *mans* butxiús ó sants
y es degut també à las *mans*
lo midar per pams y canas.

Com à prova de respecte
es costum besar la *má*,
y la *má* ningú 't darà
si per cas èts mal subiecte,
de amistat lo dols afecte
se mostrà la *má* estrenyent,
t' allarga la *má* planyent
lo pobre menesterós,
y fins te las llepa un gos
per ditz que està content.

Símbol de la conciencia,
son las *mans*, es demostrat
puig se las rentà Pilat
al firmar de mort sentència;
mes si contra la ignorància
ab ideas absolutas
én matà y roba disfruta
per la pública opinió,
ni que 't rentis ab sabó
tindràs sempre las *mans* brutas.

Obrir y clooure la *má*
significa dir: « adeu, »
« té despedeix lo cor meu, »
« no tardis pas en torna. »
Ab la *má* senyas te fá
la nineta que t' adora:
si per cas algun trist plora
los *ulls* se tapa ab las *mans*.

perque del cor los diamants
al sortir no caiguin fora.

Ab las *mans* l' home 's defensa
tan si 'n sab, bom si no 'n sab
y ab las *mans* s' aguanta 'l *cap*,
si difícil cosa pensa:
ab las *mans* l' h·senda llença
qui té las *mans* foradadas;
portan ab las *mans* ligadas
a lo près en sa presó
y 'l que demana 'l perdó
també ho fà ab las *mans* plegadas.

Ab las *mans* arrepentit
se pica al pit lo devot,
y aquell que ab fé ho dona tot
las *mans* posa sobre 'l pit:
lo nom *ma* si es repetit
es lo nom mes dols que hi ha:
diga *mama* ó be mama
significa 'l nom de mare,
y ab las *mans* sent nin encare
l' home aprent de camina.

Tots obran las *mans* al pobre
menos l' avaro mesquí,
que las *mans* sols vol obrí
si 'l quatre cents per cent cobra:
de la *má* ve lo *manobra*
manyans, y *passamaners*:
per las *mans* los *argenter*s
fan joyas molt elegants
y á no ser pels jochs de *mans*
no forà en Cononje 'l què es,

Hi ha *mans*, *manetas*, *manarras*,
grapas, *mandsas*, *manonas*,
que son aquelles tan monas
qué mes d'un cop t' hi encaparras.
ab las *mans* *tocas* y *amarras*,
fas, evitas, rebs agravis.
las *mans* tornan als ruchs, sabis,
y 'ls ayuntants piens d' ilusions,
tiran ab las *mans* petons
quan no poden ferho 'ls llabis.

Las cosas mes importants
à las *mans* l' home confia,
ó si no may se diria:
« Ho deixo à las vostres *mans*. »
Mitenas, manguitos, guants
si fa fred las *mans* confortan:
las *mans* la vida repo tan,
sense *mans* no hi ha soldats
y 'ls obrers sos mes honrats
com mes brutas las *mans* portan.

Y en fi, lector, deixaré
las *mans* per tocar-te 'l ventre,
que sent de lo cós lo centre
li toca de diet també.
Dan fi a las *mans* te diré
que ab las *mans* se discuteix,
que ab las *mans* se beneheix,
que ab las *mans* fem cosas grans,
y que sols picant de *mans*
com artistas se aplaudeix.

JOSEPH M. CODOLOSA.

En lo próxim número publicarem "LO VENTRE"

IMPREMPTA DE SALVADOR BONAVÍA, CARRER PETRITXOL, 2. BARCELONA.

Teatre de Noys

PRIMERA SÉRIE

El Camí del Cel. — El Baylet de la Masia.
La Enjogassada. — El Quart de les Ratas.
Els Noys Poruchs. — Quan seré gran.

Cada comèdia UN Ral. — Un volüm ab las dotze comedias DEU Rals.

COMEDIAS EN UN ACTE

(SENSE DAMA.)

PREU:
Rals.

Un bany al Astillero.	I
L' Embaixador del Hivern.	I
Sistema Munyon.	I
Tenorios d'estiu.	I
Las desgracias del Tenorio.	I
Turrons y Neulas.	I
Sereno... las vinticuatre.	I
La professió de Corpus.	I
Sogras á la graella.	I
Las estatuas del Tenorio.	I
Un viatje á Barcelona.	I
De Balcó á balcó.	I
Carnestoltes.	I
L' Emperador del Paralelo.	2
Un D. Juan Tenorio á trossos.	I
Lo senyor de la americana.	I
Un mort ressucitat.	I
L' últim anglés.	I
L' Exemple.	2
Gras y Magre.	I
Un Tenorio y un Mejía.	I

≡ Colecció de dotze comedias
originals de A. de Rius Vidal.

SEGONA SÉRIE

Las Bonas Obras. — Un llaminer castigat.
Noblesa d' ànima. — El Reyet de casa
Vosté senyor galan... — Aucellets fora del niu.

Cada comèdia UN Ral. — Un volüm ab las dotze comedias DEU Rals.

COMEDIAS EN UN ACTE.

(AB UNA DAMA)

PREU:
Rals.

L' Avi del parc.	I
Lo senyor Mauri.	I
Lo gall de Nadal.	I
Lo ball de la Candelera.	I
La criada nova.	I
A cal sabaté.	I
Cu-cut.	I
A cal pintor.	2
A ca la modista.	2
A cal plats y ollas.	2
Las astucias d' en Titella.	2
A cop calent.	I
Lluna de fel.	I
Tres que 'n fan quatre.	I
La filla del Comendador.	2
Troneras!	I
Un joch nou.	I
Sebas al cap.	2
Un cop de telas.	4
El coro dels Benplantats.	4
Las mitjas de la Paula.	I

A. DE RIUS VIDAE

LA LLUM DEL GENI

LOA EN UN ACTE Y TRES QUÀDROS.
Dedicada á la memoria del gran
FREDERICH SOLER.
Preu: 0' 50 ptas.

LA CARN

DRAMA EN UN ACTE

PER

Joseph Burgas (Mayet)

(sis homes y una dona.)

Preu: 1 pesseta.

LL. MÍLLÁ y S. BONAVÍA

PITARRA

COMEDIA EN UN ACTE Y EN VERS
Lloansa al inmortal SOLER
— Personatges: 3 homes. —
Preu: 0' 50 ptas.

ACABA DE SORTIR

El pati blau

PER

Santiago Rusiñol
Preu: 1 pesseta.

Obras dramáticas de

*PITARRA, GUIMERÀ, IGLESIAS,
RUSIÑOL, etc.*

Demanis Catàlechs, que's facilitan gratis

A. GUIMERÀ

L' ELOY

DRAMA EN TRES ACTES
Preu 2 pessetas.

Les obres anunciades en aquesta plana se troben de venda en la administració d' aquest setmanari; carrer Petritxol, 2. Imprempta de Salvador Bonavia, Barcelona. — Si algú de fora sol·licita alguna d' aquestes obres, té de acompañar l' import en sellos de 15 cts. ó lliuransa de Giro Mútuo, etc, y la rebrà á volta de correu, franch de ports. Si ho desitja certificat té d' acompañar un ral, import del mateix. Els corresponents disfrutarán descompte.